

Pionieris

25

(2787)

Iznāk kopš 1946. gada
9. maija

OTRDIEN, 1979. GADA 27. MARTĀ

LATVIJAS LKJS CK UN VISSAVIENĪBAS V. I. LENINA PIONIERU ORGANIZĀCIJAS
REPUBLIKAS PADOMES LAIKRAKSTS

Numurs maksā 1 kop.

GRĀMATA—LOGS UZ PASAULI

Bērnu grāmatas pavasaris

Marts ik gadus pie bērniem atnāk ne vien ar sudrabetajiem pūpoliem, bet arī ar priecīgiem grāmatas svētkiem. Pērn tāds Vissavienības mēroga sarīkojums, kas risinājās Moldāvijā, savu stafeti nodeva mums. Un, lūk, pavasara brīvdienu laikā mēs jau saņemam mīļus celiņus. No daudzām republikām pie mums ierodas izcili bērnu grāmatu autori un arī liela mazo lasītāju delegācija. Kopā ar mūsu skolēniem viņi piedalīsies bērnu grāmatu vēltītos pasākumos, ekskursijās, tikšanās ar rakstniekiem, apmeklēs muzejus un Salaspils memoriālu.

Tie ir ne tikai literatūras, bet arī tautu draudzības svētki. Pie mums viesojas rakstnieki un dzejnieki no Maskavas, no kaimiņu zemēm — Lietuvas un Igaunijas, kā arī no Ukrainas, Gruzijas, Moldāvijas.

Kāds prieks bērniem būs tikties ar smaidošu stāstu meistaru Anatoliju Aleksinu! Kad viņš lasa savus sacerējumus, zālē šāle nemiēnīgas smieklu brazmas... Tāpat klausītājiem allaž tuvi arī Jakova Akima dzejoļi, Zojas Voskresenskās un citu autoru lasījumi.

Atbraukušie skolēni savukārt varēs iepazīties ar mūsu dzejnieku un rakstnieku darbiem. Celiņiem ne mazāk kā mums, mājniekiem, būs patīkami pavadīt dažu jautru brīdi Valda Luksa, Vītāuta Lūdēna, Jāzepa Osmaņa, Ojāra Vācieša, Imanta Ziedoņa literāro varoņu un nevaroņu sabiedrībā, pasmielīties par šļūpku un pārgudrinieku izdarībām, kas ne vien uzjautrina, bet izraisa arī nopietnas pārdomas, liek izdarīt secinājumus.

Kopējos sarīkojumos, gājienos un braucienos jūs, jaunie grāmatu mīļotāji, iepazīsities un sadraudzēsities ar saviem vienauzdziem — viesiem no citām republikām. Vēl draudzīgākus kontaktus nodibinās arī bērniem rakstošie autori. Pēc tam uz tūyem un tālām mūsu Dzimtenes nostūrēm ceļos draugu vēstules, mūsu republikas autoru darbi arvien biežāk runās brālīgo tautu valodās, bet viņu sacerējumi — latviski.

Un, lūk, tā ir šo grāmatas svētku galvenā jēga. Literatūra, draudzīgas tikšanās, kopīgs darbs un kopēja atpūta — tas viss palīdz dziļāk un dziļāk iepazīt otras tautas dvēseli, tās ētiskās un estētiskās vērtības, kas izkoptas gadsimtos veidotā kultūrā, tautas tradīcijās.

Mūsu Padomju Dzimtenel — daudztautu zemel draudzība ir visstiprākais dzīves izaugsmes pamats. Tikal visi kopā mēs savu valsti varam veidot stipru un skaistu. Un šajā draudzības plaukumā dzīvīgu asni allaž raisa arī ikgadējais bērnu grāmatas pavasaris. Lai tam daudz saules!

LAIMONS PELMANIS

Vārds mūsu ciemiņiem — brālīgo republiku rakstniekiem

JAKOVŠ AKIMS,
krievu dzejnieks

MANS BRĀĻUKS MIŠA

Cik brāļuks Miša manīgs,
Cik rudi iesarkanīgs!

Un mati ir tam rudi,
Un skropstas arī — rudas,
Un, kad uz viņu paskatos,
Alz smieklēm bēdžos nost.

Nav viņam dzīve gluda,
Mums grūti galā tikt,
Jo negrib brāļuks rudais
No manis atpalikt.

Kad raudu es par bēdu,
Viņš arī kļūst dīc,
Kad steigā putru ēdu,
Viņš brāši turas līdz.

Es viņu paglābt protu
No jaunās nelāmes...
Mans rudais mazīšs ļoti,
Un viņu mīlu es.
Atdzejojis
Laimonis Vācēmnieks

VLADIMIRS PRIHODJKO,
krievu dzejnieks

MAIJA SNIEGS

Baltām pārsām pūkains sniegs
Ābejdārza griežas.
Vai tik bērnu baltais prieks —
Ziemeļ neatgriežas?

Ābeles tur koši zied.
Ai, cik baltas viņas!
Veļs ikkatrā garām let,
Skaita ziedlapiņas...

VLADIMIRS PRIHODJKO,
krievu dzejnieks

Laika prognoze

Oktobrī, kad saules skatiens
Arvien vairāk bālet sāk,
Tur, kur siltais radiators
Kaķis snauz vistikamāk.

Kā uz mūrīša gul silmests —
Nokārtis lejup astes gals.
Protams, tā ir skaidra zīme,
Ka ir sagaidāms drīz saļs.

Bet, ja ķepas izstiepusi,
Gul uz grīdas kaķu cilts,
Tad jau iet uz otru pusī —
Acīm redzot drīz būs silts.

Tātad sniega laukiem salniem
Drīz būs saulē jānozdū.
Pavasaris nav aiz kalniem —
Kaķi laika maiņas ļoti!

Bet, ja tā, tad katrā ziņā,
Kam ir kaķis, tas var teikt,
Ka pēc drošām laika ziņām
Biedri var pie viņa steigāt.

Kaķis strādā cauru dienu —
Saulas rietīs vai saules lektīs.
Laika brojoš vājā vienmēr.
Protams, pusdienlaikā — slēgts.
Atdzejojis J. Osmanijs

AURELS COKANU,
moldāvu dzejnieks

BEZDELĪGA UN ES

— Klausies, bezdelīga — spārnū švika,
Telc, no kā tavs namiņš, bezdelīga?

— Tas kā tev, no māliem, gaismas arī,
Tajā vienmēr priecīgs pavasaris.

— Klausies, bezdelīga — spārnū švika,
Kā tu būvē māju, bezdelīga?

— Rūpējos kā tu no agra rīta,
Vienmēr steidzīga un dziesmām vīta.

— Klausies, bezdelīga — spārnū švika,
Kur tu būvē māju, bezdelīga?

— Tur, kur tavas mājas jumtu jātu,
Lai pie tevis vienmēr tuvāk būtu!
Atdzejojis Laimonis Pēlmanis

TITUS STIRBU,
moldāvu dzejnieks

ZAĻĀS MĀJAS

Laukos man ir vecētīņš —
Apkopj viņa dārzus viņš.

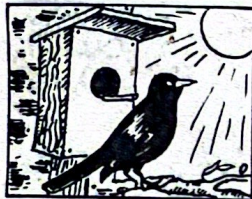
Relz es dabāju no viņa
Viņa koku potzarīņus.

Iestādīju tos zem loga,
Lai vij augšup stīgu sprogas.

Rīsa lapas tie bez stājas —
Nu ir zāja mana māja!

Tagad visiem zēniem došu
Viņa spraudēkņus možu.

Lai pār mājām stīgas kļājas,
Lai ir zaļas visas mājas!

TITUS STIRBU,
moldāvu dzejnieks

STRAZDS

Strazda bērns uz zara
Jautā, ko es daru.
— Es, lūk, augu, augu, augu.
Lai tev drīzāk būvēt varu
Strazdu būri jauku!

Atdzejojis
Laimonis Pēlmanis

KAJUMS

TANGRIKULJEVS,
turkmēņu dzejnieks

DŽORA

Džoru pievārēja mīlēgs.
Rīt būs lielāks darba prieks.

Pamodās ap dienas vīdu
Un uz skolu laidās līdu.

Bet kur portfeli? Kur kas?
Kurpes kur? Kur grāmatas?

Stundas laikā putnu kūti
Kurpes bija atrast grūti.

Metās skriet. Bet siksna kur?
Bikses rokām jāpeltur.

Skolas priekšā iedomājās —
Visi mājas darbi mājas!

... Atrod klasi. Stāj pie tās —
Stundas sen jau beigās!
Atdzejojis J. Osmanijs

MIHA KVLIVIDZE,
gruzīnu dzejnieks

GRUZIJAI

Dzimtā zeme, saules apmirdzēta,
Kalni, kurus mūžam mūžam klāj...
Ja es paradīzē ticēt spētu,
Tad tai jāatrodas Gruzijā.

Kur vien eju, Gruzija man līdžās,
Kur vien guļu, sapnī radās man:
Viņogas līdz debess malai sūgo,
Mēnesnīcas krēsli dziesmas skan.

Kad pie galdiem sākas dzīres skajas,
Katrs tosts kā kināls slīpēts ass,
Tā kā viņogas vij cirtas zaļas,
Tā mums viņas teiksmas, pasakas.

Bērnu dienas... Dzimtā tēva sēta —
Tas mans mīers un arī uztraukums.
Mīgla tērpos vītoli kā svēte
Sargā upi, kura mīļot tumst.

Dzimtene, al, labā, mīlu tevi.
Tu kā māte — visu vajag spēti.
Tu man vajadzīgos vārdus devi,
Iemācīji dziesmas sacērt.

Atdzejojis Arnolds Auziņš

Gudrinieka padoms

RAIMS FARHADI, uzbeku rakstnieks

PASAKA

Senos laukos Samarkandā
dzīvoja gudrs vīrs — vārda
Nasredins. Visi viņu godāja
un cienāja, jo viņš prata dot
vērtīgus padomus. Tajā pašā
pilsētā dzīvoja arī Badredins
— muiļkās par pēdējo muiļki.
Laikam dūmjāku būtu grūti
kaut kur atrast.

Satiek reiz Badredins gudro
Nasredinu un saka:

— Tev gan labi, visi slavē.
Bet par mani smejas. Nesen
kāds prasa: «Badredin, pasa-
ki, kāpēc iestājas nakts?» Es
šim atbildu: «Tāpēc ka cilvē-
kiem gribas gulēt.» Vai tad
tā nav? Laidis klausus un
smejas, gar zemi krīdāmi. Pat
bērni smejas. Ai, Nasredin,
gudrākais starp gudraļiem,
simts noslēpumu zintnieks, sa-
ki, kā lai es tieku pie gudri-
bas?

— Atzej uz tirgu un nopērc
prātu!

Nauda taču tev ir?
— Ir. Tēvs mantojuma at-
stāja 30 tangas. Tātad uz tir-
gu. Jāsteldzas ātrāki! Tikai pa-
saki vēl, uz kuru tirgu lai do-
dos? Samarkandā ir daudz tir-
gu: gan augļu un sakņu, gan
zirgu un ēzeļu tirgus.

— Neesi silnks. Atpaļģā
visus! Varbūt tev laimēsies?

Tikai labi pakaulēties!
Nelzodu visu naudu uzreiz!
Pēc tam tev vajadzēs to ar
prātu tērēt.

Tā arī muiļkis Badredins
dziedādams sojo uz tirgu un

lolo sūpņus, cik gudrs un ie-
vērojams viņš kļūš.

Dun, dard un šķind slave-
nais Samarkandas tirgus —
tūkstos balsts un rindās, un
katrā sava prece.

— Sanāciet! Sanāciet! La-
bākie tepki, melones, halva!
Pārdodam arbūzus, pa-
kavus, podus un zobenus!

Badredins kļauja pa tirgus
rindām un aprasās:

— Vai prātu nepārdodat?

— Prātu? — tirgotāji sa-
skatās un brīnās. — Re, kāds
jokdaris atradies!

— Tev pašam tās mantas
tā pamazāk? Cik tad monētu
solī par tādu preci?

— Piecas tangas! Ne val-
rāk, ne mazāk. — «Pārējās
pataupīšu,» domā Badredins.
«Pēc tam ar prātu tērēšu.»

— Par piecām tangām ņem
pašu saldāko arbūzu, — ple-
dāva augļu tirgotājs. — Pa-
klausies, kā gurkst. Apēdīs!
un uzreiz kļūs gudrs.

— Ed pats savu arbūzu, —
atteic Badredins. — Man
prāts vajadzīgs.

Badredins iegriežas podnie-
ku rindā un tautā:

— Vai nezināt, kur pārdod
prātu?

— Ko? Ko? — tie sme-
j un skandina savus podus un
krūzes. — Prātu?

— Pērc labāk šo brīnišķo
krūzi, bet prātu vari aizņemt
ties no sava ēzeļa.

Tirgoņi tver pircējus aiz ro-
kā, aiz halātu stūrēm, liela

un slāvē savas mantas:
— Nem droši! Vislabākie
kausi un podi!

Bet prātu? Vai tas jums
neatrstos? — Badredins pu-
čukstus noprasa kurpnieku
meisteram.

— Par piecpadsmit tangām
ņem divus zābakus uzreiz! Ko
tu vēl domā? Nebēdz jel pro-
jam!

— Naciet pie halvas un ie-
denēm! — aicina kārumu pār-
devēji.

Jau piekusis Badredins, kle-
jodams pa Samarkandas tirgu.
Jau pieklusis, sakaunējis no
smieklēm un nīvām, bet prā-
ta kā nav, tā nav nekur.

To noklausās trīs veiklākie
zagļi, trīs meistari! blēži —
Ahmeds, Mamets un Salamets.
Sācukstas, samīrkšķinās ar
acīm un nosprīez:

— Pārdosim to preci, ko
viņš meklē. Izvilināsim naudi-
gu muiķa Badredinam.

Noklāj blēži greznu pakā-
ju, sasēžas rindā, saliek kājas
krusteniski. Saskrullē šas.
Ahmeds svinīgi tur svarus,
Mamets — atsvaru bumbas.
Bet Salamets māj ar roku un
mīlīgā balsī aicina:

— Ei! Sanāciet! Steidzie-

— Mīļie, cik tad prasāt par
prātu? — Badredins sajūsmi-
nāts tautā.

— Par ēzeļa prātu — pie-
cas tangas. Ja dosi desmit, jau
rīt būsi muiļai! Bet par piec-
padsmit tangām kļūsi gudrāks
par caru!

— Es ņemu! Es pērku! Do-
diet vislielāko, visgudrāko
prātu!

Mamets liek abos kausos
vislielākās svaru bumbas.

— Redzi? — Vislielākās
svars! Kur tev iebērt? Dod
trauki! Vislabāk cepurē. Lūk,
tā!

— Tūlīt liec galvā! Lai ne-
izkūp gaisā! Tikai neaizmirsti
samaksāt.

Trīs zagļi, trīs viltīgākie
blēži cieniņi paklana galvas.

— Tagad gan es būšu
gudrs! Pilna cepure ar prātu!
— Badredins visiem stāsta
un laimīgs steidzas mājup.

— Ar prātu? Tas gan ir ko
vērts! — smejas kaimiņi.

— Eh, muiķa galvā! — zo-
boļas puikas.

— Nu pasaki, cik ir div-
retz divi!

— Laikam jau trīs! — at-
bild Badredins.

— Tev cepurē caurums!
Droši vien viss pirkums pa
ceļam būs izbīris.

Izmuiķots un nelaimīgs Bad-
redins aiziet pie Nasredina un
saka:

Nelīdzēja tavs padoms.
Tikai veltīgi naudu izšķiedu.

Kāpēc veltīgi? — atbil-
dēja gudrākais starp gudrākā-
ļiem. — Tagad, draudzīn, tu
zini, ka prātu nevar tirgū no-
pirkt! Tas jāiegūst pašam. Ar
darbu un mācībām.

Tulkojusi Vija Upmale

Redakcija Rīgā, Balasta dambī 3,
PDP, pasta indekss 226081

Indekss 68112 JT 11140 Pas. 1089

Газета Центрального Комитета
Латвии. Рига, Латв. ССР.

Tālrūp: redaktoram 464690, atbildīgajai sekretārei
464793, akciju nodaļai 464015, zinātnes, tehnikas un sporta
nodaļai 467910, literārajai nodaļai 465244, vēstulju nodaļai
464719, tehniskajai redaktorei un māksliniecei 464914, «li-
lāca» zvaigznītei 464991, korektoram un fotogrāfam 464782.

Izdevējs Latvijas KP CK Izdevniecība Rīgā, Balasta dambī 3, 1. uzsk. Iespiests, Metiens 62 900 eks. Iespiests LKP CK Izdevni-
cības tipogrāfijā, 226081, Rīgā, Balasta dambī 3. Ofsetiespiedums.

ЛКСМ Латвии и Республиканского совета Всесоюзной пионерской организации им. В. И. Ленина «Пионерис» (на латышском

Laikraksts «Pionieris» iznāk
divas reizes nedēļā
otrdienās un piektdienās

Redaktors
AIGARS MISĀNS

Gudrinieka padoms

RAIMS FARHADI, uzbeku rakstnieks

PASAKA

Senos laikos Samarkandā dzīvoja gudrs vīrs — vārdā Nasredins. Vīrs viņu godāja un cienīja, jo viņš prata dot vērtīgus padomus. Tajā pašā pilsētā dzīvoja arī Badredins — muļķāks par pēdējo muļķi. Laikam dumjāku būtu grūti kaut kur atrast.

Satiek reiz Badredins gudro Nasredinu un saka:

— Tev gan labi, visi slavē. Bet par mani smejas. Nesen kāds prasa: «Badredin, pasaki, kāpēc iestājas nakts?» Es šim atbildu: «Tāpēc ka cilvēkiem gribas gulēt.» Vai tad tā nav? Laudis klausās un smejas, gar zemi krīdami. Pat bērni smejas. Ai, Nasredin, gudrākais starp gudrajiem, simts noslēpumu zintnieks, saki, kā lai es tieku pie gudrības?

— Atvej uz tirgu un nopērc prātu!

Nauda taču tev ir?

— Ir. Tēvs mantojumā atstāja 30 tangas. Tātad uz tirgu. Jāsteidzas ātrāk! Tikai pasaki vēl, uz kuru tirgu lai dodos? Samarkandā ir daudz tirgu: gan augļu un sakņu, gan zirgu un ēzeļu tirgus.

— Neesi slinks. Apstālgā visus! Varbūt tev laimēsies?

Tikai labi pakaulējies! Neizdod visu naudu uzreiz! Pēc tam tev vajadzēs to ar prātu tērēt.

Tā arī muļķis Badredins dziedādams soļo uz tirgu un

lolo sapņus, cik gudrs un ievērojams viņš kļūs.

Dun, dārd un šķind slave-nais Samarkandas tirgus — tūkstoš balsis un rindās, un katrā sava prece.

— Sanāciet! Sanāciet! Labākie tepīki, melones, halva!

— Pārdodam arbūzus, pakavus, podus un zobenus!

Badredins klaiņo pa tirgus rindām un apprasās:

— Vai prātu nepārdodat?

— Prātu? — tirgotāji saskatās un brīnās. — Re, kāds jokdaris atradies!

— Tev pašam tās mantas tā pamazāk? Cik tad monētu soli par tādu precī?

— Piecas tangas! Ne vairāk, ne mazāk. — «Pārējās pataupīšu.» domā Badredins. «Pēc tam ar prātu tērēšu.»

— Par piecām tangām ņem pašu saldāko arbūzu, — piedāvā augļu tirgotājs. — Paklausies, kā gurkst. Apēdīs! un uzreiz kļūs gudrs.

— Ed pats savu arbūzu, — atteic Badredins. — Man prāts vajadzīgs.

Badredins iegriežas podnieku rindā un taujā:

— Vai nezināt, kur pārdod prātu?

— Ko? Ko? — tie smeļ un skandina savus podus un krūzes. — Prātu?

— Pērc labāk šo brīnīško krūzi, bet prātu vari aizņemt no sava ēzeļa.

Tirgoņi tver pircējus aiz rokām, aiz halātu stūrēm, liela

un slavē savas mantas:

— Ņem droši! Vislabākie kausi un podi!

— Bet prātu? Vai tas jums neatrastos? — Badredins pusčukstus noproša kurpnieku meistariem.

— Par piecpadsmit tangām ņem divus zābakus uzreiz! Ko tu vēl domā? Nebēdz jel prājam!

— Naciet pie halvas un le-denēm! — aicina kārumu pārdevēji.

Jau piekusis Badredins, klejodams pa Samarkandas tirgu. Jau pieklusis, sakaunējies no smiekliem un nīevām, bet prāta kā nav, tā nav nekur.

To noklausās trīs veiklākie zagļi, trīs meistari blēži — Ahmeds, Mamets un Salamets. Sačukstas, samīršķinās ar acīm un nospriež:

— Pārdosim to precī, ko viņš meklē. Izvīlināsim naudu muļķa Badredinam.

Noklāj blēži greznu paklāju, sasēžas rindā, saliek kājas krusteniski. Saskrullē ūsas. Ahmeds svinīgi tur svarus. Mamets — atsvaru bumbas. Bet Salamets māj ar roku un milīgā balsī aicina:

— Ei! Sanāciet! Steidz-

— Milie, cik tad prasāt par prātu? — Badredins sajūsmi-nāts taujā.

— Par ēzeļa prātu — piecas tangas. Ja dosi desmit, jau rīt būsi mullal! Bet par piecpadsmit tangām kļūsi gudrāks par caru!

— Es ņemu! Es pērku! Dodiet vislielāko, visgudrāko prātu!

Mamets ieliek abos kausos vislielākās svaru bumbas.

— Redzi? — Vislielākais svars! Kur tev iebērt? Dod trauku! Vislabāk cepurē. Lūk, tā!

— Tūlīt liec galvā! Lai neizkūp gals! Tikai neaizmirsti samaksāt.

Trīs zagļi, trīs viltīgākie blēži cienīgi paklana galvas. — Tagad gan es būšu gudrs! Pilna cepure ar prātu! — Badredins visiem stāsta un laimīgs stēdžas mājup.

— Ar prātu? Tas gan ir ko vērts! — smejas kalniņi.

— Eh, muļķa galva! — zobojas puikas.

— Nu pasaki, cik ir divreiz divi!

— Laikam jau trīs! — atbild Badredins.

— Tev cepurē caurums! Droši vien viss pirkums pa ceļam būs izbiris.

Izmuļķots un nelaimīgs Badredins aiziet pie Nasredina un saka:

— Nelīdzēja tavš padoms. Tikai veltīgi naudu izšķiedu.

— Kāpēc veltīgi? — atbildēja gudrākais starp gudrākajiem. — Tagad, draudzīn, tu zini, ka prātu nevar tirgū nopirkt! Tas jāiegūst pašam. Ar darbu un mācībām.

Tulkojusi Vija Upmale

Redakcija Rīgā, Balasta dambī 3, PDP, pasta indekss 226081

Tālrunā: redaktoram 464690, atbildīgajai sekretārei 464793, skolu nodaļai 464015, zinātnes, tehnikas un sporta nodaļai 467910, literārajai nodaļai 465244, vēstulu nodaļai 464719, tehniskajai redaktorei un māksliniecei 464914, «Iljiča zvaigznītei» 464991, korektoram un fotogrāfam 464782.

Laikraksts «Pionieris» iznāk divas reizes nedēļā — otrdienās un piektdienās

Redaktors
AIGARS MISĀNS

Indekss 68112 JT 11140 Pas. 1089

Izdevējs Latvijas KP CK Izdevniecība Rīgā, Balasta dambī 3, 1 uzsk. iespiedl. Metiens 62 900 eks. Iespēsts LKP CK Izdevniecības tipogrāfijā, 226081, Rīgā, Balasta dambī 3. Ofsetiespēdums.

Газета Центрального Комитета ЛКСМ Латвии и Республиканского совета Всесоюзной пионерской организации им. В. И. Ленина «Пионерис» (на латышском языке). Рига, Латв. ССР.

1 2 3 4 5 6

1 2 3 4 5 6